

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název: Problematika solipsizmu a ontické reality Nie-Ja u Fichte

Autor: Marcel Dubovec

Autor v práci analyzuje vztah mezi Fichtovým vědoslovím a filozofickou pozicí solipsismu. Autorovou snahou je ukázat, že vědosloví je se solipsismem principiálně neslučitelné, a tudíž je dle autora třeba odmítnout všechny námitky, které vědosloví ze solipsismu buď explicitně obviňují nebo přinejmenším tuto souvislost naznačují. Již v této základní linii se projevuje promyšlená výstavba předložené práce. Neboť aby své zadání splnil, vysvětluje autor čtenáři nejprve, co rozumí solipsismem. Následně na analýze textů ukazuje *in concreto*, že námitka ze solipsismu, jejíž model nachází u Hölderlina, se vůči Fichtovu vědosloví skutečně nedá vznášet. Nakonec ukazuje, že zmíněná solipsistická námitka se zakládá na nepochopení Fichtovy koncepce absolutního Já. Aby totiž, ukazuje autor, byla uvedená námitka oprávněná, muselo by být Fichtovo absolutní Já chápáno jako individualizované, což je evidentně v rozporu s tím, jak tento pojem charakterizuje Fichte. Nakonec se autor pokouší dát do souvislosti Fichtovu koncepci absolutního Já s Heideggerovým pojmem bytí jako pobytu, a snaží se vykázat analogii mezi nepochopením Fichtovy koncepce absolutního Já a Heideggerovým teorémem zapomenutosti bytí, a sice pomocí jiné analogie, kterou spatřuje mezi Heideggerovým konceptem ontologické difference a Fichtovým rozdílem mezi Já a Ne-Já. Podle autorovy představy má existovat analogie mezi Fichtovým pojmem absolutního Já a Heideggerovým pojmem bytí na jedné straně a mezi Fichtovým pojmem Ne-Já a Heideggerovým pojmem jsoucna na straně druhé.

Autor v předložené práci dokládá schopnost práce s primárním textem v originálním znění, schopnost práce se sekundární literaturou, a nakonec i schopnost samostatného systematického kladení a promyšlení problémů. Jeho analýza a interpretace Fichtových zásad je přesvědčivá, dokazuje dobré porozumění této nesnadné problematice. Rovněž svou tezi o systematické souvislosti mezi Fichtovou koncepcí Já a Heideggerovým pojmem pobytu může autor opřít o některé současné interpretace, které chtějí interpretovat Heideggerovo bytí ve smyslu pobytu jako obdobnou invariantní strukturu subjektivity, kterou má na mysli Fichte se svým pojmem Já. Tady se ovšem dostáváme k problematičtým místům práce, na které jsem autora při konzultacích upozorňoval. Po mém soudu jsou tři: Termín „jedno vědomí“ je

problematický. Číslovka „jedno“ by totiž mohla nevhodně implikovat to, čemu se autor sám chce vyhnout, totiž individuální vědomí, zatímco Fichte jím míní nadindividuální, invariantní strukturu subjektivity. Tento problém je ale v zásadě jen terminologický. Další dva jsou věcné a tvoří je autorovy analogie: jednak analogie zapomenutosti bytí s nepochopením, s nímž se Fichtovo vědosloví setkávalo; a jednak analogie ontologické difference s Fichtovou diferencí Já a Ne-Já. V obou případech se obávám, že čtenář není dostatečnou argumentací přesvědčen o oprávněnosti těchto analogií, a to ani jako interpretamentů pro pochopení Fichtovy koncepce. Drobným problémem jsou nepřesné přepisy přímých citátů v češtině, občas absentující čárky oddělující věty, a neúplné věty s porušenou syntaxí.

Z uvedených důvodů navrhuji hodnotit práci mezi 1-2 dle průběhu obhajoby.

PD Jindřich Karásek, Dr.